

Ikt. sz.: KOB-41/5-2/2020.

KOB-2/2020. sz. ülés
(KOB-25/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális bizottságának**
2020. március 17-én, kedden 10 óra 02 perckor
az Országház félemelet 10. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása</i>	5
<i>A Magyar Tudományos Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről 2017-2018 címmel benyújtott beszámoló (B/8894. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)</i>	5
<i>Dr. Török Ádám kiegészítése</i>	5
<i>Kérdések, vélemények</i>	6
<i>Dr. Török Ádám válasza</i>	10
<i>Határozathozatal</i>	11
<i>A győri Káptalandomb nemzeti emlékhellyé nyilvánításáról szóló T/9475. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	11
<i>Simon Róbert Balázs kiegészítése</i>	12
<i>Határozathozatalok</i>	15
<i>Egyebek</i>	15
<i>Az ülés berekesztése</i>	16

Napirendi javaslat

1. A Magyar Tudományos Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről 2017-2018 címmel benyújtott beszámoló (B/8894. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
2. A győri Káptalandomb nemzeti emlékhellyé nyilvánításáról szóló törvényjavaslat (T/9475. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
3. Az egészségügyi intézmények labdarúgó sport általi támogatásáról szóló határozati javaslat (H/9192. szám)
(Rig Lajos (Jobbik) képviselő önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. Egyebek

Az ülés résztvevői
A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Pószán László** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Hoppál Péter (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Kállai Mária (Fidesz), a bizottság alelnöke
L. Simon László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Simon Róbert Balázs (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dunai Mónika (Fidesz)
Dr. Vinnai Győző (Fidesz)
Földi László (KDNP)
Farkas Gergely (Jobbik)
Szabó Szabolcs (független)

Helyettesítési megbízást adott

Demeter Zoltán (Fidesz) Földi Lászlónak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági főmunkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Török Ádám főtitkár (Magyar Tudományos Akadémia)
Dr. Lovassy Ádám (Miniszterelnökség)

Megjelent

Dr. Szabó Annamária (Magyar Tudományos Akadémia)
Schweighoffer Anita (Magyarországi nemzetiségek bizottsága)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 02 perc.)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirendi javaslat elfogadása

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Bizottság! Tisztelettel köszöntöm a Kulturális bizottság mai ülésén megjelent minden kedves résztvevőt. Köszöntöm a napirendi ponthoz kapcsolódóan az Akadémia részéről főtitkár urat. Legelőször, tisztelt bizottság, a napirendről kell szavazni.

Az előzetesen kiküldött napirendi javaslatához érkezett egy módosítási javaslat, Arató Gergely részéről, aki azt javasolja, hogy az első napirendi pontot, az MTA beszámolóját halasszuk el. Ennek megfelelően erről a javaslatról szavazunk legelőször, és azt követően a napirendről.

Tehát kérem a bizottság jelen lévő tagjait, hogy akik egyetértenek Arató képviselő úr javaslatával, hogy az MTA-beszámoló elhalasztására kerüljön sor, kérem, kézfelemeléssel jelezzék! *(Nincs ilyen jelzés.)* Ilyet nem látok, akkor értelemszerűen az eredetileg kiküldött napirendről fogunk szavazni. Hogy a jegyzőkönyv szempontjából is világos legyen, a bizottság egyhangúlag úgy döntött, hogy nem változtatja meg a napirendet. Egyhangúlag úgy döntött a bizottság, hogy az eredeti napirendet támogatja; Arató Gergely képviselő úr módosító javaslatát nem fogadta el senki.

Az eredetileg kiküldött napirendi pontokhoz kapcsolódóan egy megjegyzést szeretnék tenni. A 3. napirendi pontnál Rig Lajos képviselő úr önálló indítványával kapcsolatban az a jelzés érkezett a bizottsághoz, hogy az előterjesztő kérte ennek az elhalasztását. Ebből következően tehát a 3. pontról nem tárgyalunk, úgyhogy az 1. és 2. napirendi pont az előterjesztés az elnök részéről, magyarul az Akadémia munkájáról és a győri Káptalandombról szóló napirendi pontokról döntünk a mai alkalommal.

Aki egyetért a napirenddel, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag elfogadta a napirendet. Köszönöm szépen.

A Magyar Tudományos Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről 2017-2018 címmel benyújtott beszámoló (B/8894. szám) (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

Tisztelettel köszöntöm dr. Török Ádám főtitkár urat, és az 1. napirendi ponthoz kapcsolódóan, az akadémiai beszámolót illetően felkérem, hogy tegye meg a szóbeli előterjesztését. Köszönjük szépen. Parancsoljon, főtitkár úr. *(Dr. Hoppál Péter megérkezik a bizottság ülésére.)*

Dr. Török Ádám kiegészítése

DR. TÖRÖK ÁDÁM főtitkár (Magyar Tudományos Akadémia): Köszönöm szépen, elnök úr. Mivel a bizottság tagjai ismerik a beszámolót, én csak néhány mozzanatot akarok kiemelni. Az egyik a nemzetközileg mérhető teljesítmény, aminek számos mutatóját megtalálták az anyagban. Összegezve azt lehet mondani, hogy a visegrádi országok közül az első, egyike vagyunk, körülbelül a csehekkel együtt, és az újonnan csatlakozott 13 országból pedig az első kettő-háromban vagyunk. Ezt különböző mutatók támasztják alá. Nyilván az egész Európai Uniót véve az utolsó harmadban, de azt hiszem, hogy ez

Magyarország gazdasági fejlettségének megfelelően, sőt, annál inkább, relatíve még jobb.

A második mozzanat a vizsgált '17-'18-as időszakban történt fejlesztések, amelyeket nagyrészt a kormány támogatásával végzett el az Akadémia. Ezt szintén látják az anyagban. A Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, a Társadalomtudományi és a Bölcsészettudományi Kutatóközpont közös székháza ebben az időszakban készült el, ezt nevezzük a Humán Tudományok Kutatóházának. Az Agrárinnovációs Centrum, az Agroverzum Tudományos Élményközpontja Martonvásáron szintén ennek az időszaknak a jelentős fejlesztése.

És még egy kutatási program tartozik ide, a Nemzeti Agykutatási Program, amelyiknek az eredményeit széles körben ismerik, és ezek kiemelkedőek. Freund Tamás akadémikus vezeti a programot. De van egy másik eredménye is, amit kevesebben tudnak, hogy csaknem húsz kutatót ezzel a programmal sikerült hazacsábítani külföldről.

A harmadik mozzanat pedig a kutatóhálózat elcsatolása. Ez 2018 nyarán kezdődött egy költségvetési átcsoportosítással. Jelenleg az új struktúrában működünk, és bizonyos zavarokat tapasztalunk. Hogy ezzel mi lesz később, ezt majd a következő hasonló jelentésből lehet meglátni, évek múlva. Köszönöm, elnök úr. Én nem akarok többet mondani, a kérdésekre szívesen válaszolok.

ELNÖK: Köszönjük szépen, főtitkár úr. Kérdezem a bizottság tagjait, kívánnak-e témához hozzászólni, kérdést feltenni, megjegyzést tenni. *(Jelzésre:)* Szabó Szabolcs képviselő úr, tessék parancsolni! Utána Farkas Gergely.

Kérdések, vélemények

SZABÓ SZABOLCS (független): Köszönöm szépen a rövid kiegészítést, meg persze főleg a beszámolót. Volt szerencsém valóban átolvasni a beszámolót.

Azt külön köszönöm, hogy főtitkár úr ebben a koronavírusos helyzetben is eljött a bizottságunkba. Egyrészt én csak szeretném megköszönni azt a munkát, amit a beszámolóban jelzett időpontban, '17-'18-ban végeztek. A korábbi évekhez hasonlóan ez is egy nagyon alapos, nyilván az eredményekről beszámoló, és saját magukkal szemben pedig - tudóshoz méltóan - megfelelő módon kritikus beszámolót láthatunk.

Nekem egy érdemi kérdésem lenne, ha főtitkár úr a magas labdát már feladta, hogy bizonyos zavarokat észlelnek az átállás kapcsán, amikben bízunk, hogy majd rendeződnek, hogy erről esetleg egy picit részletesebben hallhatnánk-e. Köszönöm szépen. *(Dunai Mónika megérkezik a bizottság ülésére.)*

ELNÖK: Köszönöm. Farkas képviselő úr.

FARKAS GERGELY (Jobbik): Azzal kezdeném, hogy szeretném megköszönni a beszámolót és az önök munkáját, amit végeztek a vizsgált években, illetve azóta is.

Az első kérdésem technikainak tűnhet, de azért mégis fontos lehet. Most is láthatjuk azt, hogy például a kutatóhálózatról beszélünk, de ön is mondta, hogy ez majd évek múlva lehetséges itt bizottsági keretek között, amikor majd önök benyújtják a '19-es, '20-as év beszámolóját, és rá 1,5 évre körülbelül majd

meg lehet azt tárgyalni. Most is a '17., '18. évről beszélünk, vagy lehetne beszélni, és most 2020 márciusa van, tehát több mint egy évvel később tudjuk ezt megtenni. A kérdésem ilyen szempontból technikai, hogy pontosan mi ennek az oka. Ha jól láttam, önök '19 decemberére tudták elkészíteni ezt a beszámolót, tehát a bizottság, ehhez képest, úgy gondolom, hogy gyorsan napirendre vette, de esetleg nem lenne-e célszerűbb hamarabb elkészíteni az adott tárgyalt évhez képest ezt a beszámolót, hogy minél inkább aktuális legyen. Nem mindegy az, hogy egy problémáról két évvel később beszélünk, vagy mondjuk néhány hónappal később. Úgy gondolom, abban egyetérthetünk, hogy ha valamit mondjuk korrigálni kell, akkor jobb az, ha minél hamarabb tudunk beszélni az adott témaköréről, problémáról. Ilyen szempontból, ha a bizottság elé hamarabb tud kerülni ez a beszámoló, akkor az mindannyiunk számára segítség.

A második téma, amiről érdeklődnék. Gondolom, itt a bizottságban is mindannyian egyetértünk a fiatal kutatók helyzetével, az ő hazacsábításuk fontosságával. A kérdésem az lenne, hogy a „Lendület” program és az egyéb ösztöndíjprogramok mennyire elégségesek ennek a fontos célnak a teljesítéséhez, vagy éppen milyen nagyságrendű pluszforrásra lenne szükség ahhoz, hogy még hatékonyabban tudják végezni ezt a munkát.

Szeretnék érdeklődni azzal kapcsolatban, hogy a beszámolóban önök is megemlítették, hogy a felsőoktatási hallgatók száma az önök véleménye szerint is alacsony. Úgy fogalmaztak, hogy a magyar felsőoktatási intézményekben tanulók száma az elmúlt 15 évben drasztikusan csökkent, és a 2013-ban mért negatív rekord sem tudott érdemben növekedni. Ha önök lennének olyan helyzetben, akkor milyen intézkedésekkel próbálnák növelni a felsőoktatási hallgatók számát? Véleményünk szerint is szükség lenne ennek a növelésére.

A harmadik konkrét kérdésem pedig a bölcsészet és a társadalomtudományok méltó helyével kapcsolatos, amit szintén önök említettek a beszámolóban, hogy itt tapasztalnak anomáliákat, és ezzel kapcsolatban például felvetették a folyóirat-támogatási rendszernek a felülvizsgálatát. Kérdezem, hogy történt-e ebben bármiféle előrelépés, vagy mégis hogyan kell elképzelni ennek a felülvizsgálatnak a folyamatát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. További hozzászólási szándék? *(Jelzésre:)* L. Simon képviselő úr, parancsoljon!

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Főtitkár Úr! Frakciónk nevében én is tisztelettel köszönöm meg az Akadémiának mind a beszámolóját, mind a munkáját.

Igazság szerint Farkas képviselőtársam hozzászólása miatt is szeretném, ha újra tisztáznánk azt, hogy önmagában az, hogy csökken a felsőoktatásban - és erről már számtalanszor vitatkoztunk itt a parlamenti bizottságban is - részt vevő fiatalok száma, ez nem feltétlenül egy negatív minőségi mutató. Számtalanszor elmondtam már, hogy én a rendszerváltozás időszakában érettségiztem, és akkor itt a második Ratkó-korszaknak köszönhetően annyian voltunk, hogy a gimnáziumokban is pluszosztályokat kellett indítani egy évfolyamon belül, és nyilvánvalóan sokkal nagyobb létszámban kerültünk be a felsőoktatásba, mint ma, amikor az egyetemi korosztályba belépő fiatalok száma jóval alacsonyabb, mint 30 évvel ezelőtt.

Tehát önmagában az, hogy kevesebb a gyermek, és emiatt kevesebben kerülnek be a felsőoktatásba, az nem azt jelzi, hogy egyébként a magyar felsőoktatással óriási nagy gondok lennének, vagy hogy a kormány felsőoktatással kapcsolatos politikája elhibázott lenne. Egyébként is hosszú évek óta arról beszélünk, hogy nem az a legszerencsésebb irány, fogalmazzunk így, hogy a felsőoktatást használjuk arra, hogy a munkaerőpiaci problémákat eltoljuk néhány évvel. És most, hogy Magyarországon a munkaerőpiaci elvárások és a szabad munkaerő száma alapvetően nagymértékben megváltozott, egyébként is átgondolandó az, hogy hogyan alakítjuk a képzési struktúrát, és hogy mit teszünk annak érdekében, hogy minél több olyan kiválóan képzett szakember legyen, aki lehet, hogy diplomával nem rendelkezik, de számos hiányszakmát képes lesz betölteni.

Tehát önmagában a felsőoktatásnak, illetve a diplomaszerzésnek a fetisizálása szerintem nem helyes irány, de egy pillanatig nem azt mondom, hogy kiművelt fők nagy számára ne lenne szükség. Én magam is sokáig jártam egyetemre, több diplomát szereztem, és a gyerekeimet is nyilván arra ösztönzöm, hogy minél jobban tanuljanak, és ha lehet, akkor egyetemi diplomát szerezzenek, és még inkább, hogyha lehet, tanuljanak külföldön is, és utána a külföldi tanulmányaik után jöjjenek haza. Csak szeretném azt jelezni, hogy ezt a vitát próbáljuk meg már valahogy zárójelbe tenni, hogy mindig azzal ostromoz bennünket az ellenzék, hogy csökken a felsőoktatásba belépők száma, és lám-lám ez azt jelzi, hogy a kormány nem jól végzi a munkáját. Ennyit szerettem volna csak megjegyezni.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor, ha megengedi a tisztelt bizottság, néhány észrevételt és megjegyzést jómagam is tennék.

Az egyik csak egy technikai megjegyzés, Farkas képviselő úr hozzászólásához kapcsolódóan. A törvény szerint a tudomány napjára kell benyújtani az Akadémiának a beszámolót, tehát novemberben, és ez kétévenkénti beszámoló, így szól a törvény.

A másik, amit szeretnék jelezni, hogy ha jól emlékszem, akkor a 2019 nyarán elfogadott törvény, ami érintette az Akadémiát, a kutatóhálózatot és így tovább, az úgy rendelkezik, de lehet, hogy most nem tudom pontosan idézni, hogy a jövőben az Akadémia beszámolója nem általánosan a magyar tudomány helyzetéről fog szólni, hanem az Akadémiáról szóló beszámoló lesz, ami egyébként érthető, hiszen innentől kezdődően az Akadémiának mint tudóstársaságnak a munkáját tudja a maga nemében érdemben megítélni. Ugyanis az elmúlt, nemcsak években, hanem nyugodtan mondhatjuk az évtizedeket is, valószínűleg szabályozási probléma volt, hogy milyen adatokhoz és hogy tud, vagy hogy tudott hozzáférni az Akadémia, de gyakorlatilag az ipari oldalra, a magánszektor innovációjára, kutatási eredményeire a rálátásuk elég hiányos volt, valljuk be őszintén, a tekintetben, hogy volt adat onnan, vagy nem volt adat onnan.

Ugyanakkor viszont az elmúlt években - mondjuk, hogy hány éve, ezt nem tudom most megbecsülni hirtelenjében - mégiscsak volt egy olyan tendencia, hogy a magánszektor kutatási tevékenysége nőtt. Erre vonatkozó megállapításai az akadémiai beszámolóknak is mindig voltak, egyfajta százalékos értéket illetően is. Hogy ez mennyire helytálló vagy nem helytálló, ezt megint nem tudom megítélni, de az tény és való, hogy ez a szektor egy kicsit nehezebben belátható, kicsit ilyen feketefolt volt a tekintetben, szinte mindenki

számára, hogy ez mekkora volumenű az ipar részéről. Lehet, hogy a szaktárcánál több adat állt rendelkezésre e tekintetben, ezt nem tudjuk. Viszont ezt nem az Akadémia hibájaként kívánom felróni, félreértés ne essék. Azért mondtam, hogy valószínűleg ez szabályozási hiba már a kezdet kezdeté óta, amihez nem nyúlt hozzá egyetlen egy parlament sem, nevezetesen, hogy kinek kötelessége mondjuk adatot szolgáltatni e tekintetben az Akadémia felé.

Viszont van egy másik felvetés - főtitkár úr, ez valószínűleg szintén valami metodikai probléma lehet, nem tudom megfejtetni -, hogy a különböző helyeken fellelhető források adataiban eltérő értékek vannak rendre és sorra. Ez korábban is előjött.

Akkor felmerült annak a lehetősége, hogy ez valóban esetleg valami metodikai dolog, vagy időbeli eltolódás, vagy nem tudom. Nekem most csak szemet szúrt első olvasatra. Ha megengedik, egy kiragadott példa: a jelentésben az szerepel, hogy a felsőoktatásban korábban tapasztalt létszámcsökkenés megállt, sőt, van egy kis növekedés, és a nappali képzésbe felvettek száma 2014 óta alig változik, átlag 42-44 ezer fő, valahogy így szerepel ez az adat a jelentésben. Ugyanakkor a KSH 2018-as kiadványában az szerepel, ami meg a '17-es évre vonatkozik, hogy a felvettek száma a felsőoktatás nappali képzésébe összesen 51 ezer fő. Nem vitatom, hogy valószínűleg az első adat, meg a második adat is egyébként ilyen értelemben valamilyen módon legális hellyel számol, én csak azt nem tudom technikailag megítélni, hogy hol van itt a gikszer, mert ez túl nagy szám ahhoz, hogy elmenjünk mellette szó nélkül, a 42 ezer vagy 51 ezer között azért jelentős a különbség. Lehet, hogy a Felvi.hu adatai és mondjuk a KSH közötti adatáramlásban vannak problémák. Én nem vitatom, tehát nem akarom ilyen szempontból semmilyen irányba címezni ezt a kritikát, én csak azt gondolom, hogy erre nekünk is oda kell majd figyelni a jövőben, hogy milyen típusú számsorokkal találkozunk, mert nagyon félrevezető tud lenni, és nyilván mi általában azért vesszük elő a KSH-t, mert a gazdasági élettől kezdve többnyire mindenhol ez szokott lenni a hivatkozási alap, a központi Statisztikai Hivatal. A külföldre történő adatszolgáltatásnál is általában ez szokott lenni a hivatkozási alap.

Ez nem jelenti azt, hogy más adatok ne lennének, akár még minisztériumhoz is becsatornázva, de elképzelhető, hogy vagy az időben, vagy az adatfeldolgozásban vagy az adatfelvételben valahol nem érnek jól össze a dolgok. Nem tudom, ezzel kapcsolatban az Akadémiának esetleg van-e valami véleménye, vagy csak meg tudja erősíteni ezt a típusú anomáliát, amit én most felvettem. Erre sajnos korábban is találtunk példákat, hogy nem értek össze ezek a számértékek.

Ugyanez sajnos az oktatói létszám arányában is tetten érhető, hogy az egyik helyen ilyen, a másik helyen amolyan adat szerepel, és egyik oldalról sem vélelmezek sem rossz szándékot, sem pedig valamiféle tudatosságot. Úgyhogy ez a magunk számára is megfogalmazódik a jövőt illetően egyfajta feladatként vagy olyan szempontként, amit a magunk számára majd mindig szem előtt kell tartani, hogy itt jobban meg kell nézni, pontosan, hogy milyen adatokkal és hogy dolgozunk.

Ettől függetlenül én szintén szeretném megköszönni a beszámolót, mert az tény és való, hogy ahogyan korábban is, ez alapos beszámoló, számos adattal. Az előbb mondottak alapján most az adatok mikéntjét ne firtassuk, de mindenesetre részletes, alapos mindazon területekre vonatkozóan, amikre az Akadémiának van, meg volt érdemi rálátása. A gazdasági életre meg e tekintetben ez jóval szűkebb, mert ha jól tudom, adatszolgáltatási

kötelezettsége a KSH felé van a magánszektorban, de az Akadémia felé meg nincsen, tehát ezt nyilván tudomásul kell vennünk, hogy ebből a szempontból.... (A *teremben folyamatosan kattog a radiátor.*) Ez csak a radiátor, külső ellenség akarja megzavarni a gördülékeny... (Dr. Vinnai Győző: *Aranka néni... -Derültség.*) Igen.

És még egy zárójeles megjegyzés, Szabó Szabolcs bevezető gondolatait illetően. Az ülés előtt a tájékoztatás szerint minden billentyűt, ilyen-olyan ketyerét fertőtlenítettek, ezt csak azért mondom, hogy biztos, ami biztos, jó, ha tisztában vagyunk vele. Van-e még bárkinek esetleg észrevétele, megjegyzése? (Nincs ilyen jelzés.) Ha nincs, főtitkár úrnak adom meg a szót, tessék parancsolni!

Dr. Török Ádám válasza

DR. TÖRÖK ÁDÁM főtitkár (Magyar Tudományos Akadémia): Köszönöm, elnök úr. Igyekszem válaszolni mindenre, de nagyon alapos kérdéseket kaptam. Kezdem akkor sorban.

Működési zavarok. A működési zavarok többfélék. Nyilván az egyik okuk az, hogy az Akadémia költségvetési fejezete most átkerült az Innovációs Minisztériumhoz. Korábban ez nem így volt. A másik, hogy azért a gazdaváltás ebben a sorozatban nem mehet olyan gyorsan. Például a külföldi pályázatoknál, ha valaki elnyer akadémiai intézetként valamit, és utána nem az lesz a fenntartó, akkor külföldön ezt nagyon nehéz elintézni vagy elismertetni. Ezek inkább apró dolgok, csak a mindennapi kutatói munkát nehezítik.

Többször felmerült az a kérdés, hogy nem lehetett volna-e hamarabb elkészíteni a beszámolót - ez teljesen jogos. Csak az előző válaszomra szeretnék utalni, hogy a kutatóhálózat elvétele után az akadémiai alkalmazottak, tehát a titkársági alkalmazottak száma 40 százalékkal csökkent, és nagyon sok olyan ember ment át az új hálózathoz, aki korábban éppen ezzel foglalkozott. Amit korábban 10-12 ember csinált meg, most 4 ember csinálja. Remélem, ez azért valami magyarázatot ad. A megjegyzés egyébként teljesen jogos.

A fiatal kutatókkal kapcsolatban. A „Lendület” pályázatról sikerült megállapodni az Eötvös Hálózat vezetőivel, tehát ez folytatódik, és az Akadémia szakmai felügyelete alatt. Ez jó hír. Ami nehezebb, hogy ennek a rendszernek volt egy hosszabb távú ösztönzője is, az úgynevezett beépülés, tehát a sikeres kutatási időszak lezárta után egy bizonyos összeggel megmaradhatott a kutatócsoport egyetemen vagy intézetben. Most az egyetemi beépülés kétségessé vált, és emiatt lehetséges, hogy majd később, talán már jövőre kevesebben fognak pályázni. Ezt nem tudjuk, de ez gondot jelent. Ezt mi jeleztük. Remélhetőleg megoldódik, de most még nem oldódott meg.

A felsőoktatási kérdések többször előjöttek a bizottsági tagok megjegyzéseiben. Azt előre kell bocsássam, hogy én nem a felsőoktatást képviselem itt. (L. Simon László: *Tudjuk.*) Az Akadémia a felsőoktatás ügyeibe nyilván belát, és számos közös érdeke is van. És ha az országos kutatási bázisról ír, akkor abban a felsőoktatás is benne van, és ha az csökken valamilyen értelemben, akkor az országos kutatási bázis és kapacitás is csökken.

Itt előregornék egy pillanatra elnök úrnak a módszertani megjegyzéseire. Ezek teljesen jogos megjegyzések, és ezeknek utána fogunk nézni mi is, de azt azért látnunk kell, hogy a felsőoktatásban vannak szürke zónák, tehát olyanok, amiket vagy nappali képzésnek tekintünk, vagy nem. Például a felsőoktatási szakképzés, a doktori képzés, tehát lehet két ilyen elem, ami megzavarhatja a számokat, de ez a megjegyzés teljesen jogos volt.

L. Simon László képviselő úr jegyezte meg ezt, és ez egy szakmailag teljesen indokolt megjegyzés volt, hogy a felsőoktatást minőségileg is nézni kell, ez igaz. A kérdés azonban az, hogy ha egy pillanatra Amerikára nézünk, ott az tulajdonképpen egy piramis, és a talpa nagyon széles, ezek a college-ok, community college vagy college, amelyek egy bizonyos fajta értelmiségi jellegű életpályát tesznek lehetővé. Nem mondom, hogy értelmiségi, csak értelmiségi jellegű, ügyintézői szint például. Ez szerintem a magyar rendszerből hiányzik, mert a bachelor, tehát a hároméves alapképzés ezt nem nyújtja. Ezen érdemes elgondolkozni.

Ezen érdemes elgondolkozni, mert például Dániában látjuk azt, hogy nagyon sokszor egy farmer vagy mezőgazdasági birtokos agrárképzettséggel rendelkezik, felsőfokú képzettséggel, és mégis gazdálkodik. Tehát van egy ilyen szint is az értelmiség, meg a - mondjuk úgy - munkásosztály között. Most nem tudok más kifejezést használni, de a megjegyzés jogos, és majd elgondolkodunk rajta.

A tudomány napjára való benyújtás jogos, erre válaszoltam az előbb, tehát itt kapacitáshiányunk volt. És végül a magánszektor mint feketefolt, teljesen egyetértek. Mi nem mindent látunk. Amit látunk, azt tudjuk leírni egy ilyen jelentésben. Remélem, mindenre válaszoltam, és köszönöm a megjegyzéseket.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönjük szépen főtitkár úrnak a válaszait. Tisztelt Bizottság! A határozathozatal következik. Szeretném ismertetni azt a határozati javaslat-tervezetet, amiről ennek a bizottság szavazna.

Az Országgyűlés Kulturális bizottságának 6/2018-2022. számú határozata a Magyar Tudományos Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről 2017-2018-ról szóló beszámoló (B/8894. szám) elfogadásáról. Az Országgyűlés Kulturális bizottsága az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY-határozat 85. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Tudományos Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről (2017-2018.) szóló beszámolót B/8894. szám alatt elfogadja. Tehát ez az általam előterjesztett határozati javaslat.

Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag elfogadta a beszámolót. Köszönöm szépen főtitkár úrnak, hogy részt vett az ülésünkön. Köszönöm szépen Szabó Annamáriának az elnöki titkárság részéről, hogy hasonlóképpen ezt tette, és további szép napot és jó egészséget kívánok! *(Dr. Török Ádám: Köszönöm szépen. - Dr. Török Ádám és munkatársa távoznak a bizottság üléséről.)*

A győri Káptalandomb nemzeti emlékhelyé nyilvánításáról szóló T/9475. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Tisztelt Bizottság! Következik a második napirendi pont. Soron következik a győri Káptalandomb nemzeti emlékhelyé nyilvánításáról szóló T/9475. számú törvényjavaslat részletes vitájának kijelölt bizottságként történő lefolytatása.

E rendelkezésre megnyitom a részletes vita első szakaszát, azaz a törvényjavaslatnak a határozati házszabály 44. § (1) bekezdés a-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát. Köszöntöm az előterjesztő képviselőtében a tárca képviselőjét, dr. Lovassy Ádámot, és kérdezem, hogy kíván-e ezen vitaszakaszban hozzászólni.

DR. LOVASSY ÁDÁM (Miniszterelnökség) Tisztelt Bizottság! Nem kívánok hozzászólni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. E vitaszakaszban a bizottság tagjai közül kíván-e valaki hozzászólni? *(Jelzésre:)* Tessék parancsolni, Simon képviselő úr!

Simon Róbert Balázs kiegészítése

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke, előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Miután a Káptalandomb az általam képviselt városban, Győrben, illetve annak központjában található, néhány gondolatot szeretnék megosztani a bizottság tagjaival.

Az elmúlt héten a parlamentben nem alakult ki vita egyébként ebben a kérdésben, hogy a T/9475. számú törvényjavaslatot elfogadjuk, tehát hogy a Káptalandombot nemzeti emlékhellyé nyilvánítsuk. Néhány gondolatot szeretnék elmondani erről a területről.

Ennek a területnek a fejlődése, illetve annak mai képe három évezredes fejlődés eredménye. Nem véletlen az utcák, illetve a terek beépítésének vonala, a házak elrendezése. A látszólagos beépítési szabálytalanság nem a véletlen műve, minden szegletnek történelmi oka van. Itt található Győrben, a Káptalandombon Győr két legjelentősebb és egyben legértékesebb műemléke, a Püspökvár, illetve a bazilika. Néhány gondolatot szeretnék ezekről is elmondani.

Tudni kell azt, hogy a Győri Püspökséget Szent István királyunk alapította uralkodásának első évtizedében, és a Győri bazilika alapjait is az ő idejében rakták le. Ebben az impozáns épületben található az egyházmegye egyik legféltettebb kincse, Szent László királyunk hermája, illetve a vértanú püspök, Boldog Apor Vilmos síremléke.

Fontos történelmi emlék, hogy II. János Pál pápa 1996-ban, amikor Pannonhalmára, illetve Győrbe látogatott el, akkor itt, a Győri bazilikában tartott szentmisét. A bazilika Héderváry kápolnájában található Szent László hermája, ami a Szent Korona és a Szent Jobb mellett Magyarország legjelentősebb szakrális emléke. Itt szeretném megjegyezni, hogy néhány évvel ezelőtt találkozott ilyen értelemben a Szent Korona, illetve Szent László hermája, hiszen megfelelő védőőrizet mellett a Szent Korona Győrbe érkezett. Jelentős esemény volt ez a város életében.

Ezt a szent ereklyét, Szent László hermáját Náprági Demeter erdélyi püspök hozta Győrbe, amikor győri főpásztorrá nevezték ki 1607-ben, és minden év június 27-én, László napon ünnepi körmenetben hordozzák körbe a városban szent királyunk hermáját.

A bazilika másik féltett kincse az Írországból, Walter Lynch ércepüspök által 1655-ben Győrbe menekített Könnyező Szűzanya-kép, ami 1697. március 17-én Szent Patrik ércepüspök védőszent ünnepén vérrel könnyezett. A kegyképnek 1767-ben Zichy Ferenc ércepüspök emeltetett gyönyörű barokk oltárt. Továbbá a bazilikában található Boldog Apor Vilmos ércepüspök síremléke, akit 1945. április 2-án a Püspökvárba menekült asszonyok és lányok védelmezése közben orosz katonák galád módon lelőttek. A vértanú ércepüspököt 1997. november 9-én II. János Pál pápa avatta boldoggá.

Szeretnék néhány gondolatot mondani a Püspökvár épületéről is, amelynek a címe: Győr, Káptalandomb 1. Azon túl, hogy egyházi központ,

értékes műemlékegyüttes. Győr város egyedülálló panorámáját a Püspökvár tornyából évente sok tízezer látogató tekinti meg. Magyarország egyik legnagyobb jelentőségű épített örökségi eleme, eredete a római korra vezethető vissza. Központi tornyának magvát tekintve életkora 1700 év. Egyesíti magában az egyházmegye igazgatási központját a püspök székhelyével, Boldog Apor Vilmos püspök vértanúságának emlékhelyét, valamint Győr szakrális és hadiépítészetét a IV. századtól napjainkig.

A Püspökvár épülete magában hordozza az egykori római őrtorony és a csatlakozó erőd falait, a Szent István király idejéből való ispáni vár falait, a XV. századi gótikus vár falait és építményeit, valamint a XVI. századi reneszánsz erőd teljes Püspökvárat és a győri teljes történelmi belvárost ölelő szögleterődjeit, kötőgátját és a mindezekhez szervesen kapcsolódó több szintes kazamatarendszert.

Érdekesség, hogy 1598-ban Győr visszafoglalásakor az akkor ismert egész világ ünnepelt. Általa hívták Győrt, vagy hívják Győrt „Európa kapujának”, „Európa védőpajzsának”. Legfontosabb szimbóluma ennek a világtörténeti eseménynek a győri „Vaskakas”, amely egyedülálló módon együtt ábrázolja az Apostoli Kettős Keresztet, a Reformáció „Ércakaszt” és a Félholdat. Ennek az az üzenete a világ számára, ami ma is érvényes, hogy „Egy az Isten!” A győri vár visszafoglalásának emlékére Európa-szerte egészen Strasbourgig ma is állnak a keresztény hit győzelmét hirdető „Győr Keresztek.” A győri Püspökvár így négy várat is magába foglal, jelentőségük egyenként is túlnó Magyarország határain.

Harmadikként említem a Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár épületét, amelynek címe: Győr, Gutenberg tér 1. Az épület több építési fázis során nyerte el jelenlegi későbarokk arculatát. A könyv- és kincstár épület építészeti jelentőségét a benne található kegytárgy- és könyvritkaságok gyűjteménye messze felülmúlja.

Itt is egy érdekességet szeretnék megemlíteni. A Győri Egyházmegyei Kincstár féltett kincseinek zöme a szakrális szertartások papi és főpapi liturgikus tárgyainak, ruházatának és a Szentségimádás eszközeinek európai viszonylatban is igen jelentős gyűjteménye. Itt szeretném megjegyezni, pont a múlt alkalommal beszélgettem az igazgató úrral. Isztambulban volt egy kiállítás, ahova a győri püspökség is elvitte ezeket a kincseket, és ott meglepetten tapasztalták, hogy ilyen értékek vannak Magyarországon, ezen belül Győr városában.

1945-ben a Karmelita templom kriptájában titkos körülmények között elfalazásra kerültek ezek az értékek. Boldog Apor Vilmos püspök rendelkezésére a Karmelita perjel, a püspöki titkár, akit dr. Zágon Józsefnek hívtak, később Mindszenty József hercegprímás titkára volt, és az egyházmegyei építész, Szabó Gyula a kincseket az orosz megszállók városba jövelele előtti éjszakán, 1945. március 27-én dokumentáltan ládába helyezte és elfalazta. Apor Vilmos püspök előtt sűrű tartó fogadalmat tettek az érintettek, amely szerint a rejtékhely mibenlétét a biztonságos idők eljöveteleig nem fedik fel. Az 1970-es évek végén az egykori Karmelita perjel Kanadában kelt végrendeletében tudatta a kincsek rejtékhelyét, amelyek hiánytalanul és teljes épségben megkerültek, képezvén a jelenlegi kincstár gyűjteményét. A regényes kincsrejtésnek Galgóczy Erzsébet állított emléket a regényében. Ennek a címe: Szent Kristóf kápolnája. Ebből egyébként egy film is készült később. Az egyházmegyei könyvtár igen jelentős írott anyagot őriz, amelyből különös értéket képez Mátyás király Corvinája.

Negyedikként említem a Hittudományi Főiskola épületét, amelynek címe: Győr, Káptalándomb 7. Ez az épület az 1920-as évek elején létesült neoromán stílusban, kezdetben papi szemináriumi funkcióval. Jelenlegi főiskolai funkcióját az 1990-es évek dereka óta tölti be. Az épület nem elsősorban mint épített érték jelentős, hanem hitéletünk lelkipásztorainak nagyon magas színvonalú képzése szempontjából.

Ötödikként említem a Szent László Látogatóközpontot, amely épület Győr, Káptalándomb 13. szám alatt található. Több építési fázison keresztül nyerte el mai alakját. Közép- és alapfalai középkori eredetűek, tömege reneszánsz, homlokzatai barokk stílusúak. 2012-ben teljes felújításon esett át az épület, amely nevében hordozza a funkcióját, az elsősorban itteni szakrális emlékek látogatóinak informálása, kiadványokkal segítése, csoportok fogadása. Az épületben kapott helyet a kegytárgyüzlet, valamint büfé és szociális blokkok is, amelyek eleget tesznek a mozgáskorlátozott látogatói igénynek is.

És végül, de nem utolsósorban, az Apor Vilmos tér 3. alatt található a Hotel Konferencia épülete. Ezt a jelenleg látható épületet az 1980-as évek derekán Lőrincz József Ybl-díjas építész tervei alapján a Rába Magyar Vagon- és Gépgyár vendégházaként építették meg. Részben az épület, részben a támasztó falazatokként benne foglaltak az egykori III. és IV. századi római erőd falai és őrtornyai. Az épület dombszínti teraszának oldalfalát részben az utóbbi műelemek, részben a XV. századi gótikus városfal és az egykori várostorony rejtett alapfalai képezik.

Ez utóbbiak azért különös jelentőségűek, mert ezek az egyetlen olyan magyar vár védművét képezték, amelyet maga Hunyadi János sem tudott ostrommal bevenni. Az épület északnyugati homlokzata előtt található a Szent István koránál is régebbi egykori templom alapfala, valamint Szent Mihály arkangyal fogadalmi szobra.

Összefoglalva. A Káptalándombon található épületekbe az ott élőkön és dolgozókon kívül évente több mint 100 ezer látogató érkezik. A Szent László-kultusz, a közös győri és pannonhalmi bencés hagyományok ápolása komoly lehetőséget kínálnak az egyházi turizmus további fejlesztésében is.

Mindezek alapján azt kérem a bizottságtól is, hogy a bizottság tagjai is támogassák a Káptalándomb nemzeti emlékhellyé történő nyilvánítását. És egy utolsó megjegyzésem lenne. Reményeink szerint a koronavírus utáni időszakban lesz lehetőség arra, hogy ellátogassunk majd Győrbe, esetleg egy kihelyezett ülésre is, és azon kívül is természetesen tisztelettel és szeretettel várjuk a bizottság tagjait is, hogy ha Győrbe érkeznek, akkor látogassanak el a Káptalándombra, és az imént említett egyházi, illetve civil intézményeket tekintsék meg. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönjük képviselő úrnak a hosszú és kimerítő, alapos ismertetőt. Azt külön megköszönjük, hogy ezek szerint akkor törökföldön még komoly missziós munkát is kifejtettek. Kérdezem az előterjesztő képviselőjét, hogy kíván-e az elhangzottakra reagálni.

DR. LOVASSY ÁDÁM (Miniszterelnökség): Tisztelt Bizottság! Képviselő úr a teljesség igényével foglalta össze a Miniszterelnökség által is képviselt álláspontot. *(Derültség.)* Köszönöm szépen.

Határozathozatalok

ELNÖK: Köszönjük szépen. Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy a bizottságnak a határozati hárszabály 44. § (1) bekezdésében foglaltakkal kapcsolatos megállapításait a bizottság jelentése tartalmazza, így erről döntenünk kell. Támogatja-e a bizottság, hogy a törvényjavaslat megfelel a határozati hárszabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottság egyhangú döntéssel támogatta.

A részletes vita ezen szakaszát lezárom, és áttérünk a következő szakaszra. Megnyitom a részletes vita második szakaszát, amelyben a módosító javaslatokról kell állást foglalnunk. Tájékoztatom a bizottságot, hogy a javaslatához nem érkezett módosító javaslat. Előzetesen saját bizottsági módosítási szándéokra sem érkezett javaslat.

Amennyiben nincs módosítási szándék, a jegyzőkönyv számára ismertetem, hogy módosító javaslat hiányában a bizottság nem nyújt be részletes vitát lezáró módosító javaslatot.

Megnyitom a részletes vita utolsó szakaszát, amelyben a bizottságunk dönt a részletes vita lezárásáról, a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról. Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy az általunk most tárgyalt indítvány a ParLex-ben került feldolgozásra. A részletes vita dokumentumai is ebben a programban készülnek el, és ezen keresztül kerülnek benyújtásra.

Ennek megfelelően kérdezem a bizottságot, lezárja-e a részletes vitát, elfogadja-e a részletes vitáról szóló jelentést, valamint felhatalmazza-e a bizottság elnökét arra, hogy gondoskodjon a bizottság döntését összefoglaló jelentés benyújtásáról. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag egyetértett ezzel.

Kimondom a határozatot tehát: a bizottság egyhangú döntéssel elfogadta. Köszönöm szépen a részvételt. Köszönöm szépen Lovassy Ádámnak is, hogy megjelent.

Egyebek

Tisztelt Bizottság! Ezzel a második napirendi pontunk végére is érkezünk. Kérdezem, hogy az egyebek kategóriában van-e bárkinek mondandója. *(Jelzésre:)* Parancsoljon, Szabó Szabolcs képviselő úr.

SZABÓ SZABOLCS (független): Idáig kerestem. Köszönöm szépen. Egy fél perc türelmüket kérném csak. Gyorsan megnéztem háromféle adatbázisban. Azért van az az eltérés a felvettek számában, amit elnök úr jelzett, mert az MTA-beszámolóban az alapképzés nappali adatsor szerepel. Ez a Felvi.hu-ról származik. Az oktatási adatok 2017-2018, amit a KSH közöl minden tanévről, az pedig a nappali képzésre felvetteket jelzi, tehát ott össze van vonva az alap- és mesterszak, ezért van egy nagyjából 6000-7000-es eltérés évente, azért, mert az egyik nappali, a másik nappali alapképzés. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Ehhez csak annyit teszek hozzá, hogy az a része még akkor se világos, hogy hova számolják az osztatlan képzést: a pedagógusképzés, az orvosképzés, a jogászképzés mind osztatlan képzések... *(Közbeszólások: A nappalihoz...)* Világos, jó. Köszönjük szépen.

Van-e további bármi egyéb megjegyzés az egyebekhez? *(Nincs ilyen jelzés.)* Ilyet nem látok. Köszönöm szépen mindenkinek a részvételt, a

megjelenést, és további szép napot kívánok. *(L. Simon László jelentkezik.)* Van még valami?

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Csak azt akarom kérdezni, hogy most a bizottsági ülésrendben lesz változás?

ELNÖK: Mindaddig, amíg a parlamenti ülésrendjét illetően nem születik változtatás, értelemszerűen a bizottsági ülések rendjében sem. Magyarán a szükségleteknek megfelelően, ha olyan témák vannak a Ház előtt, amiket a bizottságnak meg kell tárgyalnia, azokat megtárgyaljuk. Olyan természetű bizottsági javaslattal viszont nem fogok élni, ami általános típusú beszámoló erről, arról, amarról, mert tekintettel a jelenlegi közegészségügyi helyzetre, ez nem indokolt. Tehát kifejezetten és szigorúan véve a Ház munkájához kapcsolódóan, ha indokolt, a bizottság ülését összehívjuk, ha nem indokolt, akkor nyilván nem fogjuk összehívni.

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Akkor arra van lehetőség, itt úgyis egy csomó minden változik az életünkben, hogy ebben a tavaszi ülészakban ilyen rendkívüli meghallgatásra tegyen az ember javaslatot?

ELNÖK: Épp ezt szeretném javasolni, hogy mindaddig, amíg ez az egészségügyi helyzet fennáll, addig ilyet ne tegyünk meg. *(L. Simon László: Jó.)* Amint a dolgok normalizálódnak, akkor természetesen igen, de addig szorítkozzunk szigorúan a Ház munkájához kapcsolódó teendőkre. Ez a tiszteletteljes javaslatom. *(L. Simon László: Igen.)* Ennek megfelelően próbálom szervezni a bizottság üléseit. *(L. Simon László: Rendben, köszönöm.)*

Az ülés berekesztése

További szép napot kívánok mindenkinek!

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 44 perc.)

Dr. Pósn László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Madarász Mária